

Solarna elektrana u Križevcima, Hrvatska

Crowdfunding i micro zajmovi

Fact sheet on funding opportunities

Pozadina

Poduzetnici navode “pristup financijskim sredstvima” kao drugi po redu problem koji stvara pritisak u malim i srednjim poduzećima (MSP), a „start-up“ poduzeća se suočavaju sa sličnim problemima financiranja. Zbog financijske krize ovaj je nedostatak financiranja još problematičniji. Crowdfunding kao oblik prikupljanja sredstava, ponekad poznat kao i prikupljanje sredstava putem društvenih medija, označava prikupljanje sredstava od različitih osoba za financiranje projekta. Koncept se razvijao zajedno s razvojem brzih komunikacijskih alata poput interneta i percipiran je kao alternativni način financiranja malih i srednjih poduzeća i „start-up“ poduzeća. Crowdfunding nudi mogućnost premošćivanja financijske praznine između (malih) zajmova od prijatelja, obitelji ili banaka i (velikih) ulaganja od strane ulagačkih kompanija.

Cilj

Crowdfunding je prikupljanje sredstava od građana putem Internetske platforme. U zamjenu za svoj doprinos, građani - ulagači mogu dobiti određeni niz materijalnih ili nematerijalnih stvari, ovisno o vrsti crowdfunding-a. Crowdfunding uključuje tri sudionika: skupinu (ili osobe koje su doprinijele); crowdfunding platformu i pokretača crowdfunding kampanje.

Raznolikost grupe ulagača kao podupiratelja “ideje projekta”, često doprinosi da projekti financirani crowdfundingom imaju značajne društvene i ekološke koristi u okviru rezultata.

Opis mogućnosti financiranja

Ova jednostavna mogućnost financiranja “odozdo prema gore” omogućava bilo kojoj osobi s internetskom vezom i

bankovnim računom da uloži mali iznos kako bi pomogla u pokretanju određenog profitnog ili neprofitnog projekta.

Pokretači kampanje mogu organizirati svoju kampanju na jedan od četiri načina: na temelju donacija, na temelju nagrada, kao pozajmicu i na temelju vlastitog kapitala. Podupiratelji koji pridonose donacijom ne primaju ništa za uzvrat. Podupiratelji kampanja temeljenih na nagradama primaju robu ili usluge u zamjenu za svoj doprinos. Sudionici u kampanji za crowdfunding temeljenu na pozajmicama primaju kamate u zamjenu za financiranje projekta. Crowdfunding baziran na zajmovima je oblik mikro-zajma, gdje sudionici mogu odabrati projekt sa odgovarajućom stopom povrata i vremenom ostvarenja. Naposljetku, sudionici u crowdfunding kampanjama utemeljenim na kapitalu dobivaju dionice u projektu u zamjenu za njihov doprinos. Budući da platforme za crowdfunding temeljene na vlastitom kapitalu izdaju dionice, one spadaju pod nadležnost pojedinih državnih financijskih tijela. Crowdfunding kampanje često se moderiraju putem web stranica Indiegogo ili Kickstarter, na kojima pokretači predstavljaju projekte, a investitori mogu uložiti i vidjeti rezultate kampanja.

Slika 1. Primjer crowdfunding sheme temeljene na mikro-zajmu za solarnu elektranu u vlasništvu korisnika

Prednosti i nedostaci crowdfunding-a

Glavne prednosti crowdfunding-a su:

- Pristup fondovima s manje obveza u odnosu na banke ili ulagačke kompanije

- Više fleksibilnosti u financiranju jer pokretači kampanja mogu prilagoditi kampanju svojim potrebama
- Društveno osiguranje inovacija jer crowdfunding omogućava investitorima da daju male doprinose; rizik ulaganja u nove projekte širi se na veći broj ulagača.
- Investitor dobiva osjećaj da je dio zajednice koja pokušava postići zajedničke ciljeve.

I nedostaci...

- Otkrivanje informacija tijekom prikupljanja sredstava može štetno utjecati na vrijednost samog projekta
- Pokretači kampanje mogu ovisiti o mentalitetu “mase” jer “investitori koriste odluke drugih kao informativni signal kvalitete projekta”
- Mogućnost malverzacija predstavlja najveću prijetnju crowdfunding kampanjama.

Crowdfunding za FV elektranu u gradu Križevci, Hrvatska

Kampanja crowdfundinga pomogla je u izgradnji FN (fotonaponske) elektrane snage 30 kWp integrirane na krov Križevačkog razvojnog centra i Tehnološkog parka - javne ustanove u vlasništvu Grada Križevaca. Nositelji projekta – Zelena energetska zadruga (ZEZ) provela je crowdfunding za financiranje projekta i prikupila sredstva od 53 osobe, koji su uložili od 135€ do 1000€ svaki. Minimalni i maksimalni iznosi ograničeni su kako bi se osigurala raznolikost davatelja financiranja, a također je osigurano da 20% investicije budu lokalni ulagači koji su i glavni korisnici. Ukupna investicija od 31.000 eura prikupljena je u 10 dana tijekom crowdfunding kampanje. Nedavno uveden u Hrvatskoj, model naplate električne energije „net metering“ nudi svakom potrošaču električne energije da stekne status potrošača sa vlastitom proizvodnjom (eng. prosumer) i proizvede energiju iz obnovljivih izvora za vlastite potrebe s mogućnošću prodaje viška. To dovodi do znatno nižih troškova električne energije, ali i periodičnih prihoda kada se eventualni višak proda dobavljaču električne energije.

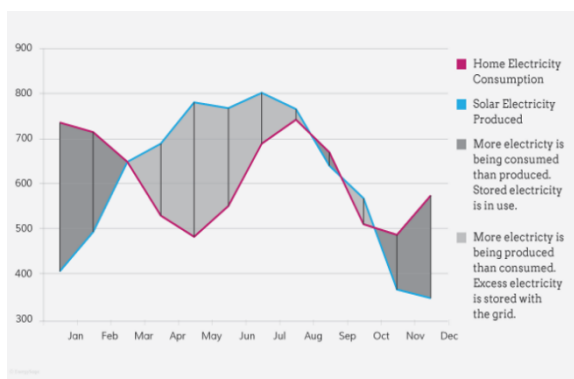

Figure 2. Primjer net meteringa – proizvedena i utrošena energija u periodu od jedne kalendarske godine

Trenutni vlasnik je Zelena energetska zadruga, koja pomoću ugovornog sporazuma iznajmljuje elektranu Razvojnog centru uz fiksnu naknadu u razdoblju od 10 godina. Naknada je zapravo iznos uštede na računu za struju i omogućuje povrat investitorima. Ovaj model crowdfundinga oblik je mikro-zajma s budućim periodičnim prihodima koji će jamčiti povrat ulagačima s fiksnom kamatom od 4,5% u razdoblju od 10 godina. U ovom slučaju sredstva se ulažu transparentno; pokazujući investitoru da su aspekti društvene i ekološke održivosti

Sažetak	
Grad i država	Križevci, Hrvatska
Investicijski projekt	Javna solarna elektrana
Sektor SECAP-a	Obnovljiva energija
Godina	2018.
Mogućnost financiranja	Micro-zajmovi
Ušteda energije	n/a
Ušteda	31.000 €
Proizvedena obnovljiva energija	32 MWh/god.
Utjecaj na okoliš	7,2 tCO ₂ /god.

ispunjeni. Nakon što će 10-godišnje razdoblje otplate završiti, vlasništvo će se prenijeti na Razvojni centar omogućavajući im najmanje još 15 godina korištenja uz istu uštedu.

Mjere prihvatljive za crowdfunding:

- Ulaganja u OIE
- Ulaganja u energetska učinkovitost
- Ulaganja u održivu mobilnost

Grad Križevci

Izvori:

- <https://www.energysage.com/solar/101/net-metering-for-home-solar-panels/>
- Garry A Gabison (2015). *Understanding Crowdfunding and its Regulations, JRC Science and policy report*
- <https://zeinvest.community/krizevacki-suncani-krovovi/>

Ovaj je informativni letak dio serije letaka o mogućnostima financiranja koju možete pronaći ovdje: [html-link](#)